

5-1-1984

การคลอดท่าก้น

สุยิต เพ่าสวัสดิ์

Follow this and additional works at: <https://digital.car.chula.ac.th/clmjournal>

Part of the [Medicine and Health Sciences Commons](#)

Recommended Citation

เพ่าสวัสดิ์, สุยิต (1984) "การคลอดท่าก้น," *Chulalongkorn Medical Journal*: Vol. 28: Iss. 5, Article 1.

DOI: <https://doi.org/10.58837/CHULA.CMJ.28.5.1>

Available at: <https://digital.car.chula.ac.th/clmjournal/vol28/iss5/1>

This Editorial is brought to you for free and open access by the Chulalongkorn Journal Online (CUJO) at Chula Digital Collections. It has been accepted for inclusion in Chulalongkorn Medical Journal by an authorized editor of Chula Digital Collections. For more information, please contact ChulaDC@car.chula.ac.th.

การถอดทำกัน

การคลอดทำกัน

สุจิต เฝ้าสวัสดิ์*

ส่วนมากแล้วเด็กในครรภ์จะคลอดโดยใช้ศีรษะโผล่นำออกมา แต่บางครั้งซึ่งมีโอกาสพบได้ จะมีเด็กจำนวนหนึ่งคลอดโดยใช้ส่วนอื่น ๆ ของร่างกายโผล่นำออกมา การคลอดแบบนี้เป็นการคลอดผิดปกติ มีอันตรายเกิดขึ้นได้มากแก่แม่และเด็ก การคลอดโดยใช้กันโผล่ออกมาก่อนก็เป็นการคลอดที่ผิดปกติแบบหนึ่งสตรีตั้งครรภ์บางคนที่เคยทราบเรื่องเช่นนี้มาก่อนอาจมีความกังวลใจ และมักจะถามสติแพทย์ในขณะที่มาฝากครรภ์อยู่เสมอว่า “เด็กกลับหัวหรือยัง”

เด็กคลอดทำกันประมาณร้อยละ 35 จะมีท้ายยื่นออกมาด้วย ทำให้ดูเป็นที่น่าหวาดเสียว ซึ่งก็พบว่าความถี่ที่เกิดขึ้นนั้นค่อนข้างจะเป็นความจริง เพราะเด็กทำกันในกลุ่มนี้มีโอกาสเสียชีวิตมากที่สุดพบได้ถึงประมาณร้อยละ 10^๕ ทั้งนี้เพราะมีสายสะดือพลัดหลุดออกมาก่อนกับเท้าด้วย

โดยทั่ว ๆ ไปเด็กจะใช้เวลาประมาณ 40 สัปดาห์หรือ 280 วันเจริญเติบโตอยู่ในครรภ์เพื่อทำตัวให้พร้อมเมื่อคลอดออกมาจึงจะอยู่ได้อย่างปลอดภัยภายนอก แต่พบว่าประมาณร้อยละ 25 ของเด็กที่คลอดทำกันมีอายุครรภ์ไม่ครบกำหนดตามที่ไต่กล่าว มีน้ำหนักตัวน้อยยังไม่พร้อมที่จะออกมาอยู่ภายนอกทำให้เด็กทำกันที่คลอดออกมาถึงแก่กรรมได้ถึง 5 เท่าของเด็กทำศีรษะ แต่อย่างไรก็ตามถ้าจะเปรียบเทียบให้มีตัวแปรเหมือนกันโดยนำเฉพาะเด็กปกติที่ครบกำหนดคลอดทำกันและทำศีรษะมาศึกษาดูก็ยิ่งพบว่าอัตราการตายของเด็กทำกันจะสูงกว่าเด็กทำศีรษะอยู่ดีและมีค่าเป็น 3-4 เท่า

สาเหตุหนึ่งที่ทำให้เด็กทำกันตายได้มากคือ การทำคลอดทางช่องคลอด ในขณะที่ทำคลอดเด็กทำกันสติแพทย์อาจจำเป็นต้องใช้แรงมาก ซึ่งเป็นสิ่งที่หลีกเลี่ยงไม่ได้เพื่อจับตัวเด็ก

* ภาควิชาสูติศาสตร์-นรีเวชวิทยา คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ดึงยกตัวเด็ก หรือหมุนส่วนต่างๆ ของเด็กให้หลุดออกมาจากช่องคลอดให้ได้ในเวลาอันจำกัด แรงจำนวนมากที่เกิดขึ้นอย่างไม่รู้ตัวที่ใช้ในการทำคลอดที่ตกลงไปบนตัวเด็กจะทำให้กล้ามเนื้อ ทับ ม้าม ต่อมหมวกไต ระบบประสาท และเส้นประสาท ช้ำ ฉีกขาด และบางรายรุนแรงมากถึงมีเลือดออกที่อวัยวะต่างๆ ที่ได้กล่าวมาแล้ว กระดูกบางชิ้นอาจหัก และขั้นตอนที่สำคัญที่สุดในการทำคลอดก็คือการคลอดศีรษะ ถ้าศีรษะแข็งไม่ค้อมงอกจะทำให้กลไกในการทำคลอดยากขึ้นไปอีก ถึงตอนนั้นขณะทำคลอดศีรษะกระดูกต้นคออาจแตกทำให้ไขสันหลังถูกกดช้ำ หรือฉีกขาดได้ เด็กทำกันบางรายได้รับการช่วยคลอดทางช่องคลอดด้วยวิธีง่าย ๆ การคลอดไม่ติดขัด คุณแล้วนี้มนวลดี แต่พอเด็กคลอดออกมาก็ตาย จากการตรวจศพพบมีเลือดออกในสมองเป็นจำนวนมาก เรื่องนี้พออธิบายได้ว่าเกิดจากการเปลี่ยนแปลงความดันในศีรษะเร็วไปในขณะทำคลอดศีรษะซึ่งยากที่จะหาทางแก้ไขเพราะถ้าทำให้ศีรษะคลอดออกมาช้า ๆ เหมือนเด็กทำศีรษะเด็กก็จะขาดออกซิเจน

เด็กทำกันที่มีอายุครรภ์ไม่ครบมีขนาดตัวเล็ก น้ำหนักตัวไม่เกิน 2,500 กรัม ขนาดของศีรษะจะใหญ่กว่าส่วนต่างๆ ของลำตัวขณะเจ็บครรภ์แรงเบ่งและแรงหดตัวของมดลูกจะผลักดันให้กันและส่วนต่างๆ ของลำตัวรอดผ่านปากมดลูกที่ยังเปิดไม่หมดได้ แต่ศีรษะ

จะยังผ่านปากมดลูกนั้นไม่ได้ ทำให้กลไกในการคลอดหยุดชะงักอยู่แค่คอเท่านั้น

เป็นที่ยอมรับกันแล้วว่าถ้าเด็กทำกันตัวใหญ่กะเนแล้วมีน้ำหนักตัวเกิน 3800 กรัมขึ้นไป จะถือเป็นข้อห้ามไม่ให้ทำคลอดทางช่องคลอด ต้องผ่าท้องทำคลอดเท่านั้น ดังนั้นจะเหลือเด็กทำกันอีกเพียงกลุ่มเดียวที่มีน้ำหนักตัวระหว่าง 2,500-3,800 กรัมที่อาจได้รับการพิจารณาช่วยทำคลอดทางช่องคลอดโดยสูติแพทย์บางท่าน สูติแพทย์ในกลุ่มนี้ก็ต้องข้อมแม่ว่าวว่า ทั้งแม่และเด็กต้องไม่มีข้อบ่งชี้อื่น ๆ ในการผ่าท้องทำคลอด ขณะเจ็บครรภ์คลอดต้องมีเครื่องมือไฟฟ้าพิเศษตรวจหัวใจเด็กและการหดตัวของมดลูกอยู่ตลอดเวลา และแม่ทุกคนต้องได้รับการถ่ายภาพรังสีของกระดูกเชิงกรานและต้องตรวจไม่พบความผิดปกติทั้งรูปร่างและขนาดในส่วนใดส่วนหนึ่งของกระดูกเชิงกรานเลย ผู้เขียนมีความเห็นว่าข้อแม่ว่าวันชัดกับความจริงที่จะนำมาปฏิบัติได้ในสถาบันต่างๆ ทาง การแพทย์ที่ให้บริการทางสูติกรรมในประเทศไทย เครื่องมือไฟฟ้าพิเศษที่พูดถึงมีราคาแพง เสียง่าย ต้องสั่งมาจากเมืองนอก และในบางสถาบันที่สามารถมีเครื่องมือนี้ได้ก็เพื่อการเรียนการสอนและวิจัยเท่านั้นไม่ใช่เพื่อบริการ

ดังนั้นจึงอยากขอสรุปว่าเด็กปกติทำกันถ้าต้องการให้คลอดออกมาแล้วยังคงมีร่างกายและจิตใจที่สมบูรณ์ดี ก็ควรได้รับการพิจารณาผ่าท้องทำคลอดเท่านั้น.